

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יאסר חוג'יראת

פ/6591/25

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון – הגדרת שנת היעדרות לגבי לימודים אקדמיים בחו"ל), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 58 בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994¹, בסעיף 58(א), בהגדרה "שנת היעדרות", אחרי פסקה (7) יבוא :
" (8) תקופה שבמהלכה למד התושב, ברציפות, במוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל ובלבד שהציג אישור על לימודיו בהתאם להוראות שייקבעו."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994, קובע בסעיף 58 כי תושב המדינה ששהה מחוץ למדינה תקופה ממושכת ולא שילם דמי ביטוח בריאות, יהיה זכאי לשירותי בריאות רק לאחר תקופת המתנה או לאחר תשלום מיוחד לפדיונה.
הסדר זה נועד להבטיח את יציבותה הכלכלית של מערכת הבריאות הציבורית, ולמנוע מצב שבו תושבים ייהנו משירותי בריאות מבלי שנטלו חלק במימוןם לאורך זמן.
עם זאת, ההסדר הקיים אינו מבחין בין היעדרות שמטרתה ניתוק בפועל ממרכז החיים במדינה, לבין היעדרות זמנית שמטרתה רכישת השכלה אקדמית והכשרה מקצועית, אשר תורמות לחוסנה הכלכלי, החברתי והמדעי של החברה והמדינה.
בפועל, תושבים רבים שוהים מחוץ למדינה לצורך לימודים אקדמיים במוסדות מוכרים, לרבות בתחומים חיוניים כגון רפואה, הנדסה, מדעים, משפטים וטכנולוגיה. עם חזרתם הם נדרשים לעבור תקופת המתנה לשירותי בריאות, אף שמדובר באוכלוסייה צעירה, יצרנית ובעלת זיקה מובהקת למדינה.
מצב זה יוצר פגיעה בלתי מוצדקת בסטודנטים ישראלים הלומדים בחו"ל, מקשה על השתלבותם המחודשת בחברה ובשוק העבודה במדינה, ועלול להוות תמריץ שלילי לחזרה למדינה ולמימוש הפוטנציאל האנושי שנרכש במהלך הלימודים.
לפיכך מוצע לקבוע כי תקופה שבה שהה תושב ישראל מחוץ לישראל לצורך לימודים אקדמיים לא תיחשב במניין "שנת היעדרות" לעניין סעיף 58, וכך תושב כאמור יהיה זכאי לשירותי בריאות ממלכתיים

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

עם חזרתו למדינה, בכפוף להצגת אישורים על לימודיו.

תיקון זה נועד לאזן בין הצורך בשמירה על יציבות מערכת הבריאות הציבורית לבין החובה לעודד השכלה גבוהה ופיתוח הון אנושי, ומשקף תפיסה שלפיה השקעה בהשכלה ובכישורים מקצועיים של אזרחי המדינה היא השקעה ארוכת טווח, ואין להטיל בשל כך על מי שבחר בכך נטל כלכלי הפוגע במוטיבציה לחזור למדינה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן וקבוצת חברי הכנסת (פ/969/24), על ידי חבר הכנסת מנסור עבאס וקבוצת חברי הכנסת (פ/2160/24) ועל ידי חברת הכנסת אימאן חיטיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/2399/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן וקבוצת חברי הכנסת (פ/1095/25) ועל ידי חברת הכנסת אימאן חיטיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/1790/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר התשפ"ו (23.02.2026)